ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ НА ПАРТНЕРСЬКИХ ЗАСАДАХ

Борисенко Н. О.

кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з навчально-виховної роботи, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна

У статті схарактеризовано основні засоби організації міжкультурної взаємодії студентів на партнерських засадах. Установлено, що до найбільш дієвих засобів зазначеної взаємодії належать: організація різноманітних ігор та міжкультурних тренінгів, участь студентів у народних святах, гуртках, театралізованих виставах, читання автентичних текстів, відвідування музеїв, особисті контакти студентів із представниками різних народів та інші.

Ключові слова: партнерські засади, студенти, міжкультурна взаємодія, засоби.

The article describes the means of organization of intercultural interactions of students on a partnership basis. It is established that the most effective ways of these interactions include: organization of various games and intercultural trainings, participation of students in folk festivals, clubs, theatrical performances, reading authentic texts, visiting museums, personal contacts of students with representatives of a different nations and others.

Key words: partnership principles, students, intercultural interaction, means.

Вивчення науково-педагогічних джерел свідчить, що міжкультурна взаємодія студентів на партнерських засадах відбувається за допомогою таких засобів, як:

- рольові ігри, які включають реконструкцію традицій і звичаїв та відбивають особливості спілкування студентів у побуті, передбачають аналіз типових ситуацій, що можуть виникнути в процесі міжетнічної комунікації;

- міжкультурні тренінги, котрі готують студентів до взаємодії із носіями інших культур та представниками інших народів;

- самостійна робота студентів на матеріалах про історію і культуру представників різних етнічних груп.

Фахівці також наголошують на важливості включення до змісту дисциплін, які вивчаються в закладах вищої освіти, інформації, котра має полікультурну спрямованість.

Варто забезпечувати і особисті контакти студентів із представниками різних народів. Це завдання можна реалізувати в період святкування важливих дат для етнічних груп (представники яких є у кожній студентській аудиторії), пам'ятних подій, котрі мають велике значення для конкретного народу, торжеств, що присвячені як відомим діячам, так і національним героям. З метою реалізації зазначеної мети важливим засобом виступає й участь студентів у народних святах, гуртках як декоративно-прикладного мистецтва, так і фольклорного спрямування, в культурних центрах представників інших культур, у театралізованих виставах тощо [3, с.11-12].

О. Землянська також наполягає на наповненні освітнього процесу багатокультурним змістом. З метою організації міжкультурної взаємодії дослідниця пропонує такі теми для обговорення в студентському середовищі, як: «Подорожі в сім'ї народів світу», «Традиції і звичаї народів» та деякі інші. Фахівець також вносить пропозицію організовувати змагання за такими напрямками — «Народний костюм», «Національна кухня», «Пісні, танці, ігри народів світу», проводити національні та традиційні свята («День слов'янської писемності» (систематично проводиться у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди), «Масляна», «Хеллоуїн»), упроваджувати студентські проєкти («Народні промисли», «Віртуальна подорож по світу», «Екскурсія в конкретну країну»).

Н. Ананьєва наголошує на тому, що для забезпечення міжкультурної взаємодії студентів на партнерських засадах, доцільним виступає впровадження педагогічних технік, таких як: ділові, рольові, графічні та лексичні ігри, дискусії, дебати [1, с. 50].

Ряд фахівців зосереджують увагу на виховному значенні факультативних занять за проблемами, які сприяють формуванню у студентів позитивного ставлення до надбань інших культур, толерантності, поваги, та необхідності ознайомлення їх із засобами міжкультурного спілкування. З цією метою пропонуються такі теми для обговорення, як-от: «Толерантність і повага», «Міжкультурна освіта студентів», «Міжкультурний діалог», «Культура і міжкультурна взаємодія у сучасному світі», «Практика міжкультурного спілкування сьогодні» та деякі інші [4].

Великого значення для організації міжкультурної взаємодії студентів на партнерських засадах також мають такі засоби, як: організація

екскурсій до музеїв із подальшим обговоренням (саме музеї, за переконанням учених, виступають місцем знайомства з історичними подіями, видатними особистостями, культурним надбанням минулих поколінь), підготовка композицій-мініатюр, аналіз творів митця, організація дослідницької роботи щодо вивчення доробку художників, представників різних культур, їхнього внеску в розвиток світової культури.

Усе це, на справедливу думку Л. Карпушевської, сприяє усвідомленню студентами зв'язку з минулими подіями, пізнанню свого родоводу, розумінню того, що кожний народ та кожна людина вносить певну унікальність і неповторність у загальний розвиток культури людства [2, с. 86].

М. Винарчик слушно наполягає на тому, що до ефективних засобів формування міжкультурної взаємодії студентів на партнерських засадах, належить читання автентичних текстів, що сприяє формуванню в представників інших культур уявлення про позитивні моделі поведінки й діяльності. Окрім цього пропонується організувати дискусії стосовно порівняння рис характеру, визначення особливостей спілкування й поведінки героїв літературних творів різних країн.

Таким чином, до дієвих засобів організації міжкультурної взаємодії студентів на партнерських засадах можна віднести: рольові ігри, міжкультурні тренінги, участь студентів у народних святах, гуртках, культурних центрах представників інших культур, театралізованих виставах тощо.

Список використаних джерел:

1. Ананьєва Н. Формування освітнього простору полілінгвістичної гімназії. Рідна школа. 2012. № 1-2 (985-986). С. 48-55.
2. Карпушевська Л. Р. Проблема морально-естетичного виховання старшокласників. Проблеми освіти : наук. зб. Київ. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2007. Вип. 53. С. 84-87.
3. Перетяга Л. Є. Дидактичні умови формування полікультурної компетентності молодших школярів : автореф. дис... канд.. пед.. наук : 13.00.09; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2008. 23 с.
4. Свиридюк Т. В. Розвиток комунікативної компетентності засобами міжкультурної комунікації. URL: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgirbis_64.exe?